

RESTAURATIES IN HISTORISCHEN EN IN ZOOGENAAMDEN
NIEUWEN STIJL.

ANTWOORD AAN DR. JAN KALF.

Aan het slot van mijn artikel in het Aprilnummer van het Bulletin vraag ik, of men mij onomwonden wil verklaren, of de restauratie van den gevel aan de Goudasche kerk de verwezenlijking is van de ideeën der voormannen van de nieuwe denkbeelden op restauratiegebied en waarom geen rekening gehouden is met de nog versche stellingen, door den Oudheidkundigen Bond vastgesteld.

De heer Kalf beantwoordt mijn artikel zeer uitvoerig, dwaalt menigmaal van de kwestie af, maar geeft op beide vragen, waarom het toch te doen was, geen of een zeer onvoldoend antwoord.

Hij begint met zijne verwondering te kennen te geven, dat ik op geene wijze in het openbaar belangstelling heb getoond voor het restauratie-vraagstuk, dat zeven jaren geleden door den Oudheidkundigen Bond aan de orde werd gesteld. Als antwoord stel ik den heer Kalf de vraag, of, waar mannen van naam, met groote ondervinding op het gebied van restauratie, zich te vergeefs tegen de nieuwe richting hebben verzet, mijne belangstelling wel eenige wijziging zou gebracht hebben in de formuleering der stellingen. Ik geloof van neen en ik ben dan ook rustig aan mijne bezigheden gebleven. Nu ik echter de voltooiing van de Goudasche kerkrestauratie zie, nu sta ik paf van verwondering en kan niet nalaten, mijne afkeuring daarover uit te spreken.

De heer Kalf deelt mede, dat te Gouda geen handvormsteen in passende kleur is gebruikt en hij betreurt dit. Heeft hij hiervoor geen scherper critiek? Er is zelfs, zegt hij, onmiskenbaar een zekere harmonie ontstaan tusschen het oude en het nieuwe werk.

De heer Kalf houdt ook overigens zijnen geestverwanten de hand boven het hoofd. Hij vervolgt op pag. 16: »Het gold hier de herstelling van een ingang en nissen, welke hoofdvorm en profielen voldoende waren bewaard gebleven, om ze zonder bezwaar te kunnen aanhouden, doch waarvan alle versierende onderdeelen, hogels, kruisbloemen, enz. te zeer geschonden waren om behouden te blijven. Tot een poging, nietem in deze fragmenten toch zoo getrouw mogelijk te volgen, bestond te minder reden, omdat het geheele werk de kennelijke blijken droeg, uit de nadagen der Gothiek te stammen, uit de handen te komen van een meester, die tamelijk gedachteloos vormen toepaste, waarvan de zin hem eigenlijk reeds was ontgaan. Zoo had hij zich, bij het kappen van hogels op den rug der bogen niet behoorlijk rekenschap gegeven van de eischen der steensnede, die hier, omdat er baksteen bij zijn bergsteen aan moest sluiten, een rechthoekigen grondvorm vorderde en een gebogen lijf, als hij gemaakt heeft, niet toeliet.»

Hieruit blijkt, dat met eenigen goeden wil de restauratie in historischen zin wel degelijk had kunnen geschieden. De steenvoeg had, zonder het architecturale gedeelte te schaden, gewijzigd kunnen worden. Doch omdat het werk uit de nadagen der Gothiek